

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/37/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713214086
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5713214086.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej v právnom spore žalobcu: MUDr. M. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. č. XX, zastúpený splnomocneným zástupcom Mgr. Ľubošom Kráľom, advokátom so sídlom M., F. Y. Q. č. X., proti žalovaným: 1/ Slovenská republika, zastúpená Slovenský pozemkový fond, so sídlom Bratislava, ul. Búdkova č. 36, 2/ Q. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. Y. X, 3/ Ing. arch. M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., F. U. č. XXX, 4/ Ing. E. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. G. Z., F. M. č. XX, 5/ Ing. arch. E. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. G. Z., F. M. č. XX, 6/ V. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., F. K. K. č. XXXX/X, 7/ N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., ul. Q. A. č. XXXX/XX, žalovaní 2/ až 7/ zastúpení splnomocneným zástupcom Mgr. M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., F. P. č. XX, o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv a darovacej zmluvy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5C/239/2013-447 zo dňa 21. februára 2018 v spojení s opravným uznesením č.k. 5C/239/2013-496 zo dňa 11. júla 2018, takto

rozhodol:

rozhodol:

rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením p o t v r d z u j e.

Žalovaní 1/ - 7/ m a j ú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 5C/239/2013-447 zo dňa 21.02.2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 5C/239/2013-496 zo dňa 11.07.2018 súd žalobu žalobcu zamietol (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žalovaní majú voči žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 % a o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

Žalobca žalobou podanou dňa 01.10.2013 žiadal, aby súd určil, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalovaným 1/ a pôvodne žalovanými 2/ a 3/ (Z. R. a Q. R.), ktorej vklad bol povolený Správou katastra Turčianske Teplice pod V 544/2005 a kúpna zmluva uzavretá medzi pôvodne žalovanými 2/ a 3/ (Z. R. a Q. R.) a pôvodne žalovaným 4/ (Ing. arch. M. M.), ktorej vklad bol povolený Správou katastra Turčianske Teplice pod V 686/11, kúpna zmluva uzavretá medzi pôvodne žalovaným 4/ (Ing. arch. M. M.) a pôvodne žalovanými 5/ a 6/ (Ing. E. I. a Ing. arch. E. I.), ktorej vklad bol povolený Správou katastra Turčianske Teplice pod V 297/2012, sú neplatné. Žalobca podaním zo dňa 24.06.2016 podal návrh na pristúpenie ďalších účastníkov na strane žalovaného, a to žalovaných v tom čase 7/ a 8/ (V. P. a N. L.) s odôvodnením, že pôvodne žalovaní 2/ a 3/ darovacou zmluvou, ktorej vklad bol povolený pod V 466/2014 previedli v prospech nich spoluvlastnícky podiel polovice na nehnuteľnosti KN-C parcelu č. 108/6 o výmere 2165 m² - druh pozemku trvalé trávnaté porasty, zapísaných na LV č. XXX k.ú. O.. Uznesením zo dňa 04.06.2016 súd pripustil, aby do konania vstúpili navrhnuté žalované a zároveň

prípustil zmenu žaloby na začatie konania v zmysle podania žalobcu zo dňa 24.02.2016 v tom zmysle, že neplatné sú kúpne zmluvy, ktorých vklad bol povolený pod č. V 372/2011, V 686/2011, V 397/2011 (správne V 297/12 - poznámka odvolacieho súdu) a V 466/2014. Súdom bolo zistené, že pôvodne žalovaný 2/ Z. R. zomrel dňa XX.XX.XXXX a preto po právoplatnosti rozhodnutia sp.zn. 17D/100/2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 25.07.2017 uznesením zo dňa 18.09.2017, súd rozhodol, že bude pokračovať v konaní na strane pôvodne žalovaného 2/ Z. R. s dedičkou po zomrelom s Q. R., ktorá vystupovala doposiaľ v konaní ako žalovaná 3/.

Pri svojom rozhodovaní sa súd v priebehu konania oboznámil s predloženými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR a sumárne konštatoval, že predložené rozhodnutia, pokiaľ sa týkali posudzovania ustanovenia § 47 Občianskeho zákonníka, vychádzali zo skutkového stavu, ktorý bol riešený v každom jednom prípade až po podaní návrhu na vklad do katastra nehnuteľností. V prejednávanej veci však takáto situácia v čase podania návrhu nebola totožná, pretože návrh na vklad do katastra nehnuteľností predmetnej zmluvy, ktorú uzavrel žalobca s B. A. Y., bol podaný až 30.05.2013, pre upresnenie, kúpna zmluva medzi menovanými bola uzavretá dňa 01.06.1998 (správne 09.06.1998 s poukazom na deň podpisu opatrovníka B. A. Y. - poznámka odvolacieho súdu), tento úkon bol schválený súdom dňa 02.07.1999, pričom predávajúca zomrela dňa XX.XX.XXXX a po jej smrti boli vykonané napadnuté právne úkony, a to kúpne zmluvy uzavreté medzi pôvodne žalovanými 2/ - 6/ a následne darovacie zmluvy uzavreté medzi pôvodne žalovanými 2/ a 3/ a stranami sporu 6/ a 7/ (dcérami pôvodne žalovaných 2/ a 3/).

Ďalej okresný súd poukázal na to, že v čase rozhodovania súdu predchádzajúcim rozsudkom č. k. 5C/239/2013-188 zo dňa 19.02.2015 za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) naliehavý právny záujem bol skúmaný v súlade s ustanovením § 80 písm. c/ O. s. p. V tomto rozhodnutí súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na rozhodnutí vo veci s poukazom na platné zákonné ustanovenie, a to § 47 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka keď konštatoval, že žalobca nepodal návrh na vklad kúpnej zmluvy uzavretej s B. A. Y. do 3 rokov od uzavretia zmluvy. Toto zákonné ustanovenie zotrvalo v právnom poriadku Slovenskej republiky. Žiadnym iným právnym predpisom zrušené nebolo. Súd preto z dôvodu právnej istoty, aplikácie zákonných ustanovení, ktoré sú platné a v danej veci platné aj v čase podania žaloby a v čase rozhodovania o tejto žalobe bol toho názoru, že toto zákonné ustanovenie sa musí aplikovať v takom znení, ako je v Občianskom zákonníku uvedené. Pokiaľ preto nebol podaný návrh na vklad do 3 rokov od uzavretia zmluvy, pre túto zmluvu platí režim, akoby účastníci od zmluvy odstúpili. Následne sa predmetných nehnuteľností dotkli iné právne úkony tak, ako boli v rozhodnutí už uvedené a pokiaľ súd nevyhodnotil tú skutočnosť, že žalobca má na veci naliehavý právny záujem a zároveň bola posudzovaná zmluva medzi žalovanými 1/ a pôvodne žalovanými 2/ a 3/ ako platne uzavretá zmluva, nebolo dôvodné posudzovať ďalšie kúpne zmluvy, ktorých neplatnosť sa žalobca domáhal. Pokiaľ sa domáhal neplatnosti darovacej zmluvy, ktorú uzavreli pôvodne žalovaní 2/ a 3/ so žalovanými 6/ a 7/ a previedli na tieto nehnuteľnosť, ktorú vlastnil za života aj pôvodne žalovaný 2/. V prípade, že by došlo k vysloveniu neplatnosti tejto darovacej zmluvy, muselo by byť vyvolané nové konanie, ktoré by spočívalo v tom, že by sa musel určovať okruh vecí, patriacich do dedičstva po pôvodne žalovanom 2/. V prípade vyslovenia neplatnosti darovacej zmluvy podľa názoru súdu žalobca nemohol mať vôbec naliehavý právny záujem, pretože darovacia zmluva sa týkala nehnuteľností, ktoré boli vždy vo vlastníctve pôvodne žalovaných 2/ a 3/, nedotkol sa ich žiadny právny úkon vo vzťahu k žalobcovi. Pokiaľ vlastníctvo pôvodne žalovaní 2/ a 3/ previedli na žalované 6/ a 7/, nemal žalobca naliehavý právny záujem na vyslovení neplatnosti tohto právneho úkonu s prihliadnutím aj na tú skutočnosť, že v prípade vyhovie žalobe v tomto smere by muselo byť vyvolané nové konanie a právne postavenie žalobcu by sa tu ničím nezmenilo.

Ďalej súd v rozsudku poukázal na nový zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), účinný od 01.07.2016 a ust. § 470 ods. 1, 2 C. s. p. a ust. § 137 písm. d/ C. s. p., podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Nová právna úprava pripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Žalobný návrh, znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, je potrebné považovať za vadný. Žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmlúv a darovacej zmluvy nemá oporu v tom, že by určenie týchto právnych skutočností vyplývalo z osobitného predpisu (ako je to napr. v prípade žaloby o určenie neplatnosti dražby alebo žaloby o určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu a podobne).

Po zistení skutkového a právneho stavu súd žalobu žalobcu zamietol s prihliadnutím na preukázané zistenie toho, že žalobca nepreukázal, že má na rozhodnutí naliehavý právny záujem. Ním predkladané rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR sa týkali situácií, keď poručiteľ zomrel po podaní návrhu na vklad, teda počas prebiehajúceho katastrálneho konania, čo sa v danom prípade

nestalo. Kúpna zmluva bola uzavretá žalobcom dňa 09.06.1998 a návrh na vklad žalobca podal v roku 2013, aplikujúc ustanovenie § 47 Občianskeho zákonníka, nebola dodržaná zákonom stanovená lehota na podanie návrhu na vklad do katastra nehnuteľností. Súd nemal preukázanú ani neplatnosť zmluvy, ktorú uzavrel žalovaný 1/ s pôvodne žalovanými 2/ a 3/. Vzhľadom k tomu, že nemal preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na rozhodnutí vo veci samej, nemal dôvod sa zaoberať už inými skutkovými okolnosťami, avšak vzhľadom k tomu, že doterajšie dokazovanie bolo vedené v tom, že sa preukazovali skutočnosti uzavretia jednotlivých zmlúv, ktorých určenia neplatnosti sa žalobca domáhal, preto sa súd vysporiadal aj s ďalšími skutočnosťami.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 255 C. s. p. tak, že žalovaným, ktorí mali v konaní úspech, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu, ktorý navrhol, aby odvolací súd postupom podľa § 390 C. s. p. sám vo veci rozhodol a jeho žalobe vyhovel s tým, že má voči žalovaným 1/ - 7/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

V odvolaní vytykal súdu, že nevykonaním ním navrhnutý dôkaz - vyjadrenie Okresného úradu Turčianske Teplice, katastrálny odbor, zo dňa 10.01.2017, resp. ak ho vykonal formou doručenia žalovaným na pojednávaní dňa 01.03.2017 tak z tohto dôkazu nevyvodil žiadny záver a neuviedol tento dôkaz ani v napadnutom rozsudku. Jedná sa o dôkaz, ktorý si mal súd vyžiadať od katastrálneho úradu v súlade so závermi z uznesenia odvolacieho súdu č. k. 8Co/330/2015-216 zo dňa 30.10.2018. Z daného vyjadrenia katastrálneho úradu vyplýva, že v prípade jeho úspechu v súdnom konaní katastrálny odbor vyznačí na listoch vlastníctva, na ktorých sú evidované dotknuté pozemky, stav pred týmito právnymi úkonmi (evidovanými pod č. V 372/2011, V 686/2011, V 297/2012, V 466/2014), t. j. na list vlastníctva založí pozemok parc. registra E katastra nehnuteľností parc. č. 154 orná pôda o výmere 4.239 m² a ako vlastník podielu 1-ice zapíše Slovenskú republiku v správe SPF. Ak by po zápise stavu pred týmito právnymi úkonmi bol podaný návrh na vklad vlastníckeho práva v jeho prospech, na základe kúpnej zmluvy zo dňa 01.06.1998 tak katastrálny odbor preskúma návrh na vklad a zmluvu z hľadiska dodržania ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúce platnosť právneho úkonu a kúpnu zmluvu z hľadiska dodržania ustanovení Katastrálneho zákona. Žalobca mal za to, že preukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti označených zmlúv, keďže bez tohto určenia (a vrátenie stavu na list vlastníctva pred danými napadnutými právnymi úkonmi) nie je možné povoliť vklad vlastníckeho práva v prospech neho na základe kúpnej zmluvy uzavretej s B. A. Y. a rešpektovať jej prejavenu vôľu. Táto žaloba je jediný prostriedok k tomu, aby on mal predpoklad a možnosť nadobudnúť vlastnícke právo na základe platnej a účinnej kúpnej zmluvy zo dňa 01.06.1998. Iný druh žaloby, ako napr. žalobu na plnenie, resp. žalobu na určenie vlastníckeho práva nemá (keďže vlastnícke právo formou povolenia vkladu do katastra nehnuteľností doteraz nenadobudol) a rozhodnutie súdu v danej veci vytvorí pevný základ a predpoklad na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech neho. Ďalšie žaloby nebude potrebné podávať a nebudú vznikať ďalšie súdne spory. Bude dané zadosť spravdivosti, keď on nadobudne len to, čo si riadne kúpil a za čo riadne zaplatil, pričom bude rešpektovaný prejav vôle všetkých účastníkov kúpnej zmluvy zo dňa 01.06.1998. Ďalej žalobca v odvolaní uviedol, že vzhľadom na ustálenú judikatúru súdov a prax katastrálnych úradov v prípade viazanosti právnych nástupcov prejavom vôle poručiteľa v zmluve aj po jeho smrti (v tejto súvislosti označil súdne rozhodnutia a odpovede v Katastrálnom bulettine) je dôvodné sa domnievať, že katastrálny úrad vklad vlastníckeho práva v prospech neho povolí. Následne predložil skrátenú odpoveď č. 5 v Katastrálnom bulletine č. 1/2017. Podľa žalobcu je z tejto zrejme, že smrť účastníka zmluvy, či už podaním návrhu na vklad alebo počas vkladového konania, nemá vplyv na to, aby katastrálny úrad povolil vklad vlastníckeho práva v prospech druhého účastníka zmluvy (v tejto veci v prospech neho ako kupujúceho), keďže právny nástupca zomrelého účastníka zmluvy (v tejto veci Slovenská republika ako žalovaný 1/ je právnym nástupcom po zomrelej predávajúcej B. A. Y.) je viazaný prejavom vôle poručiteľa. Toto platí aj v prípade, že právny nástupca je už zapísaný ako vlastník nehnuteľností na liste vlastníctva (na základe osvedčenia o dedičstve), keďže tento zápis na list vlastníctva je len deklaratórny a len deklaruje nadobudnutie vlastníckeho práva v prospech žalovaného 1/ ku dňu smrti zomrelej poručiteľky. Nie je tým však dotknuté právo druhého účastníka zmluvy (žalobcu) podať na základe predmetnej kúpnej zmluvy zo dňa 01.06.1998 návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, pričom nie je viazaný žiadnou prekluzívnou lehotou. Žalobca v odvolaní vytykal súdu, že neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonaním navrhnutý dôkaz, ktorý označil v návrhu na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 08.04.2014 - uznesenie OR PZ v Martine zo dňa 27.03.2014 ČVS:ORP-166/3-VIS-MT-2014, ktorým chcel preukázať tú skutočnosť, že kúpnu zmluvu uzavretú medzi žalovaným 1/ ako predávajúcim

a pôvodne žalovanými 2/ a 3/ ako kupujúcimi, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Turčianske Teplice pod V 372/2011 za žalovaného 2/ podpísala jeho manželka - pôvodne žalovaná 3/. Týmto navrhnutým dôkazom sa súd vôbec nezaoberal a neskúmal, prečo pôvodne žalovaná 3/ vypovedala inak pred súdom (na pojednávaní dňa 28.01.2015) a inak pred políciou. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že on v celom konaní poukazoval na absolútnu neplatnosť tejto kúpnej zmluvy podľa § 39 a § 40 Občianskeho zákonníka, keďže pôvodne žalovaný 2/ kúpnu zmluvu vôbec nepodpísal, pričom bol samostatným účastníkom kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie bez náležitého odôvodnenia uveril pôvodne žalovanej 3/, že len pomáhala manželovi viesť ruku (čo však tiež nie je pravda, keďže pôvodne žalovaná 3/ pred súdom tvrdila, že mu priamo držala pero). Nie je mu preto známe, akým spôsobom mohol súd vyvodiť platnosť kúpnej zmluvy po vykonanom dokazovaní, ak je zrejme, že pôvodne žalovaný 2/ túto vlastnoručne nepodpísal (buď za neho kúpnu zmluvu priamo podpísala pôvodne žalovaná 3/ - o čom svedčia vykonané dôkazy, resp. sama pri podpise držala pero a nemohlo sa teda jednať o vlastnoručný podpis pôvodne žalovaného 2/. Ak totiž nebol spôsobilý vlastnoručne sa podpísať kúpna zmluva mala byť uzavretá formou úradnej (notárskej) zápisnice v súlade s ust. § 40 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Na prejavenie vôle pri písomnom právnom úkone nestačí len úmysel podpísať zmluvu ako to nesprávne uvádza súd, ale tento jeho úmysel sa musí prejavíť aj vo forme buď vlastnoručného podpisu (podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka) alebo vo forme úradnej (notárskej) zápisnice podľa § 40 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak pôvodne žalovaný 2/ (zo zdravotných dôvodov) nemohol (nebol schopný) kúpnu zmluvu vlastnoručne podpísať. Ak teda pôvodne žalovaná 3/ „len“ pri držala pero pri podpisovaní manžela, je z tohto dôvodu kúpna zmluva absolútne neplatná pre rozpor s ust. § 39 v spojení s § 40 ods. 3 a 6 Občianskeho zákonníka. V prípade, že pôvodne žalovaná 3/ priamo podpísala manžela svojou vlastnou rukou (aj na jeho požiadanie) jedná sa tiež o absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže takéto prejavenie vôle je v rozpore s ust. § 44 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ďalej žalobca uviedol, že na absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy, vzhľadom na skutočnosti uvedené v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.11.2010 sp. zn. 3Cdo 173/2009 mal súd prihliadnúť z úradnej povinnosti. V tomto smere nemožno uvažovať len o relatívnej neplatnosti právneho úkonu ako to konštatoval Krajský súd v Žiline v uznesení o odvolaní proti predbežnému opatreniu zo dňa 25.06.2014, ale o jeho absolútnej neplatnosti, keďže návrh na uzavretie kúpnej zmluvy bol adresovaný dvom účastníkom zmluvy, pričom obaja museli prejavíť svoju vôľu a akceptovať návrh na uzavretie zmluvy v písomnej forme. O relatívnej neplatnosti právneho úkonu by sa dalo uvažovať len v prípade, keď návrh na uzavretie zmluvy bol adresovaný len jednému z manželov a tento by aj návrh prijal a zmluvu vlastnoručne podpísal, pričom by na kúpu nehnuteľností použil prostriedky patriace do BSM. z tohto úkonu by bol viazaný len ten manžel, ktorý zmluvu podpísal. To však nebol prípad napadnutej kúpnej zmluvy. V súdnej veci bol návrh určený dvom osobám, pričom vôľu prejavovala len jedna osoba za obidve osoby, čo je v rozpore s vyššie uvedenými právnymi predpismi. Ak súd za vyššie uvedených okolností považoval kúpnu zmluvu za platnú a neprihliadol na jej absolútnu neplatnosť z úradnej povinnosti, mal žalobca za to, že súdenu vec nesprávne právne posúdil. V podstate súd ani riadne neodôvodnil na základe akých právnych predpisov a na základe akých úvah dospel k právnomu záveru, že pôvodne žalovaný 2/ prejavoval svoju vôľu a že pridržanie ruky pri podpise kúpnej zmluvy je v súlade s právnymi predpismi SR (čo má podľa jeho názoru za následok i nepreskúmateľnosť celého napadnutého rozsudku). Ďalej žalobca považoval za nesprávny právny názor súdu, pokiaľ jeho žalobu v celom rozsahu zamietol aj z dôvodu, že nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov podľa § 80 písm. c/ O. s. p., pretože nepodal návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (na základe kúpnej zmluvy uzavretej s B. A. Y. zo dňa 01.06.1998) v zákonom stanovenej dobe, t. j. 3 rokov od uzavretia zmluvy, aplikujúc ust. § 47 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na literatúru v komentároch k Občianskemu zákonníku, ďalej na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.02.2006 sp. zn. 2Cdo/184/2005, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 11.01.2011 sp. zn. 3Cdo/29/2010, sp. zn. 2Cdo/124/2003, nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 331/98, ďalej IV.ÚS 201/96 zo dňa 07.10.1996 a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/1206/2003. Vzhľadom na to, že ust. § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je možné aplikovať na kúpnu zmluvu uzavretú medzi ním a B. A. - Y., nesprávny je právny názor súdu prvej inštancie, že od tejto zmluvy bolo ex tunc odstúpené po uplynutí 3 ročnej hmotno-právnej lehoty. Keďže v danom prípade nie je možné aplikovať ust. § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatí, že bolo od vyššie uvedenej zmluvy odstúpené a z toho dôvodu nie je možné považovať zmluvu za neplatnú. V súčasnom právnom poriadku SR neexistuje pre účastníkov zmluvy lehota, v ktorej musia podať návrh na vklad do katastra nehnuteľností pod hrozbou právnej domnienky odstúpenia od zmluvy podľa § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V prípade, že by bol on v tomto konaní úspešný má podľa jeho názoru právo podať návrh na vklad do katastra nehnuteľností podľa pôvodnej zmluvy uzavretej s B. A. - Y.. Žalobca v neposlednom rade

zdôraznil, že všetci pôvodní žalovaní 1/ - 6/ mali v čase uzatvárania napadnutých právnych úkonov vedomosť o tom, že on má platne uzavretú zmluvu s B. A. Y. pričom konajúc v rozpore s dobrými mravmi bola táto skutočnosť ignorovaná a všetky úkony sa robili za účelom obídienia pôvodne platnej uzavretej zmluvy. On sa snažil zabrániť ďalším vkladom kúpnych zmlúv medzi žalovanými 4/, 5/, 6/ avšak súdy mu nevyhoveli s jeho návrhom na vydanie predbežného opatrenia. Aj preto došlo k reŕazeniu napadnutých zmlúv a ku skomplikovaniu právneho stavu avšak nie jeho vinou. Žalobca považoval za nesprávny aj právny názor súdu, že on nemá naliehavý právny záujem na určení právnej skutočnosti z dôvodu nadobudnutia účinnosti nového C. s. p. od 01.07.2016, ktorý pripúšťa v § 137 písm. d/ žalobu na určenie právnej skutočnosti len v tom prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Uviedol, že žalobu podával za účinnosti O. s. p. podľa § 80 písm. c/, ktorý takýto druh určovacích žalôb pripúšťa. Potom aplikujúc ust. § 470 ods. 2 C. s. p. pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali predtým nadobudnutia účinnosti C. s. p. a pri aplikácii základných ústavných princípov právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) nie je možné považovať žalobný návrh za vadný. Jedná sa o princípy právneho štátu: princíp legitímnych očakávaní, dôvera subjektov práva v právo samotné a ochrana nadobudnutých práv. Na záver žalobca uviedol, že sa pridŕžiava svojich ústnych prednesov a písomných podaní v danej veci, vrátane písomnej záverečnej reči zo dňa 03.04.2017.

3. Žalovaní 1/ - 7/ sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

5. V danej veci sa žalobca domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným 1/ a pôvodne žalovanými 2/ a 3/ (v súčasnej dobe žalovanou 2/) dňa 04.05.2011 (účinky vkladu nastali 07.07.2011 - V 372/2011), neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi pôvodne žalovanými 2/ a 3/ (v súčasnej dobe žalovanou 2/) a medzi pôvodne žalovaným 4/ (v súčasnej dobe žalovaným 3/) dňa 30.09.2011 (účinky vkladu nastali 11.11.2011 - V 686/11), neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi pôvodne žalovaným 4/ (v súčasnej dobe žalovaným 3/) a pôvodne žalovanými 5/ a 6/ (v súčasnej dobe žalovanými 4/ a 5/) dňa 29.03.2012 (účinky vkladu nastali dňa 27.06.2012 - V 297/12) a neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi pôvodne žalovaným 2/ a 3/ (v súčasnej dobe žalovanou 2/) a pôvodne žalovanými 7/ a 8/ (v súčasnej dobe žalovanými 6/ a 7/) (účinky vkladu nastali dňa 10.09.2014 - V 466/2014). Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení na určení právnej skutočnosti z dôvodu nadobudnutia účinnosti nového C. s. p. od 01.07.2016, ktorý pripúšťa v § 137 písm. d/ žalobu na určenie právnej skutočnosti len v tom prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Taktiež z dôvodu, že žalobca nepodal návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy uzavretej s B. A. - Y. dňa 09.06.1998 v zákonom stanovenej dobe, t.j. do 3 rokov od uzavretia zmluvy aplikujúc ust. § 47 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka a preto platí nevyvrátiteľná právna domnienka, že účastníci od zmluvy odstúpili a uzavretá zmluva má byť zrušená ex tunc.

6. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C. s. p.), zaoberal sa pri posudzovaní veci iba jeho tvrdeniami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či nedošlo k vadám, ktoré týkajú procesných podmienok.

7. Žalobca v odvolaní považoval za nesprávny právny názor súdu, že on nemá naliehavý právny záujem na určení právnej skutočnosti z dôvodu nadobudnutia účinnosti nového C. s. p. od 01.07.2016, ktorý pripúšťa v § 137 písm. d/ C. s. p. žalobu na určenie právnej skutočnosti len v tom prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Poukázal na to, že žalobu podával z účinnosti Občianskeho súdneho poriadku podľa § 80 písm. c/, ktorý takýto druh žalôb pripúšťa. Aplikujúc ust. § 470 ods. 2 C. s. p. a základné princípy právneho štátu nie je preto podľa neho možné považovať žalobný návrh za vadný. V prejednávanej veci bola podaná žaloba o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv dňa 01.10.2013 a teda za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku, ktorý predpis upravujúci občianske súdne konanie bol účinný do 30.6.2016. Podľa § 80 písm. c/ O. s. p. návrhom na začatie konania

možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. V zákone č. 160/2015 Z. z., Civilnom sporovom poriadku, účinnom od 1.7.2016, je vymedzený obsah žaloby v ust. § 137 tak, že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a/ splnení povinnosti, b/ nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c/ určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d/ určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Teda zákon C. s. p. už výslovne neupravuje, že žalobou je možné sa domáhať aj určenia, či tu právny vzťah je, alebo nie je. Podľa dôvodovej správy k C. s. p. bolo záujmom zákonodarcu vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti/platnosti právnych úkonov, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Odvolací súd s poukazom na zásadu právnej istoty zakotvenú v čl. 2 ods. 1 a 2 zákona C. s. p. a podľa ust. § 470 ods. 1 a 2 C. s. p., podľa ktorého platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, ak nie je ustanovené inak, pričom ale právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, ako i na vymedzenie obsahu žaloby v § 137 C. s. p. tak, že je použité slovo najmä pri demonštratívnom výpočte druhov žalôb vymenovaných pod písm. a/, b/, c/ a d/, má za to, že žalobca má právo na prejednanie veci v tom rozsahu a v rámci toho obsahu žaloby, ako si uplatnil svoj nárok žalobou podanou na súd dňa 01.10.2013, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, i keď obsah žaloby nezodpovedá demonštratívne uvedeným druhom žalôb v § 137 aktuálne účinného procesného predpisu upravujúceho civilné súdne konanie. V opačnom prípade by došlo k narušeniu princípu právnej istoty. Odvolací súd preto považoval námietku žalobcu za dôvodnú.

8. Žalobca sa v odvolaní nestotožnil s právnym názorom súdu o nedostatku jeho naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti právnych úkonov podľa § 80 písm. c/ O. s. p. s poukazom na nepodanie návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v zákonom stanovenej dobe aplikujúc ust. § 47 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 47 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím. Podľa § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa do troch rokov od uzavretia zmluvy nepodal návrh na rozhodnutie podľa ods. 1, platí, že účastníci od zmluvy od zmluvy odstúpili.

Podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákon neustanovuje inak /2a/ zákon č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam. Zákon SNR č. 266/1992 Zb. o katastri nehnuteľností v Slovenskej republike/.

Podľa odvolacieho súdu je potrebné rozlišovať obligačnoprávny a vecnoprávny následok kúpnej zmluvy. Z platnej kúpnej zmluvy vznikajú pre jej účastníkov obligačnoprávne účinky (obsah zmluvy sa stáva pre účastníkov zmluvy rovnako a bezpodmienečne záväzným (účinnosť zmluvy)). Účinnosť zmluvy nastáva súčasne so vznikom platnej zmluvy, pokiaľ zákon (§ 47 Občianskeho zákonníka) alebo dohoda strán neustanovujú inak.

Po tom, čo bol Občiansky zákonník novelizovaný v prospech posilnenia zmluvnej voľnosti a najmä pod vplyvom rozhodnutia Ústavného súdu ČR vo veci sp. zn. IV. ÚS 201/96 (návrh na vklad do katastra nehnuteľností možno podať v časovo neobmedzenej dobe, pretože ani uplynutie času nemôže nič zmeniť na viazanosti účastníkov zmluvy prejavmi ich vôle) teória i aplikačná prax dospela k záveru, že vkladové konanie, týkajúce sa nehnuteľnosti podľa zák. č. 165/1995 Z. z., má síce za následok nadobudnutie vlastníctva (vecnoprávne účinky), avšak táto skutočnosť nemá vplyv na účinnosť obligačného záväzku založeného skoršou zmluvou. Preto z uvedeného pohľadu vo vzťahu k účinnosti zmlúv o prevode nehnuteľnosti nemá ustanovenie § 47 Občianskeho zákonníka opodstatnenie. V uvedenom zmysle napokon rozhodol aj Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 2Cdo/124/2003, ktorý dospel k záveru, že rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Účinky vkladu podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, t.j. vo vecnoprávných následkoch, a nie v obligačno-právnych následkoch (v účinnosti) zmluvy, ktoré nastali platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka) (R 59/2007 - rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 184/2005).

Vzhľadom na uvedené nebol správny právny názor okresného súdu o aplikovaní ust. § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to trojročnej lehoty zákonom stanovenej na podanie návrhu na vklad.

9. Predmetná žaloba žalobcu je určovacou žalobou, pričom predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je okrem vecnej legitímácie i existencia naliehavého právneho záujmu. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972).

Aj napriek tomu, že ako bolo už vyššie konštatované návrh na vklad do katastra nehnuteľnosti možno podať v časovo neobmedzenej dobe, bolo potrebné poukázať na to, že od uzavretia kúpnej zmluvy z 09.06.1998 medzi žalobcom a B. A. Y. do uzavretia kúpnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a pôvodne žalovanými 2/ a 3/ dňa 04.05.2011 (č.l. 306 spisu), ktorá v katastri nehnuteľnosti bola zavkladovaná dňa 07.07.2011 (V 372/2011 - č.l. 305 spisu) nedošlo k podaniu návrhu na vklad zo strany žalobcu. Vlastnícke práva pôvodne žalovaných 2/ a 3/ a na základe ďalších kúpnych zmlúv uzavretých aj pôvodne žalovanými 4/ - 6/ potom vznikli vkladom do katastra nehnuteľností na základe rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu s poukazom na ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol zo strany žalobcu podaný až 30.05.2013 (č.l. 237 spisu), pričom rozhodnutím Okresného úradu Turčianske Teplice katastrálneho odboru zo dňa 07.01.2014 zn. V 267/2013 bol podľa ust. § 31 ods. 3 katastrálneho zákona zamietnutý. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že na to, že princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istým svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu. Okrem toho aj na uznesenie NS SR z 08.11.2011 sp. zn. 1Sžr/38/2011, v ktorom dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“, t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí s aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práva ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. Vzhľadom na uvedené podľa odvolacieho súdu žalobca v danom prípade nemal naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti označených právnych úkonov - kúpnych zmlúv. K ohrozeniu jeho práva došlo jeho správaním keď svoje právo na podanie návrhu na vklad od r. 1998 nevyužil. Na uvedenom nič nemení ani to, že predávajúca B. A. Y. po uzavretí kúpnej zmluvy zomrela. Účastník zmluvy je svojím zmluvným prejavom viazaný až do rozhodnutia príslušného orgánu a táto viazanosť prechádza aj na jeho právnych nástupcov, teda aj na dedičov. V tomto prípade by ním bol žalovaný 1/, ktorý v prípade odúmrti nenadobúda dedičstvo z titulu dedenia, ale na základe osobitného nástupníctva (sukcesie) a to okamihom smrti poručiťky - predávajúcej.

Čo sa týka nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi pôvodne žalovanými 2/ a 3/ a ako darcami a žalovanými 7/ a 8/ ako obdarovanými, odvolací súd sa s právnym záverom okresného súdu najmä v tom, že „darovacia zmluva sa týkala nehnuteľností, ktoré boli vždy vo vlastníctve manželov R. (pôvodne žalovaných 2/ a 3/ - poznámka odvolacieho súdu), nedotkol sa ich žiadny právny úkon vo vzťahu k žalobcovi“, stotožnil. Mal tiež za to, že žalobca by sa v prípade určenia jej neplatnosti nemôže stať vlastníkom parcely CKN č. 108/6 o výmere 2165 m², ktorá bola vytvorená z pôvodnej pozemnoknižnej parcely č. 154 a túto v 1-ici vlastnili pôvodne žalovaní 2/ a 3/ na základe kúpy (ďalšiu 1-icu vlastnila B. A. Y. - poznámka odvolacieho súdu) a preto táto mohla byť predmetom darovania.

Nakoľko otázka naliehavého právneho záujmu je podstatná a pokiaľ žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení, ktorého sa žalobou domáha (resp. ho nepreukáže) súd je bez ďalšieho oprávnený jeho žalobu zamietnuť. Z toho dôvodu nebolo povinnosťou okresného súdu zaoberať sa posudzovaním vecnej opodstatnenosti žaloby.

10. Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné a zistené závery ho viedli k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením, ktorý žalobu žalobcu správne zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu aj keď z iných dôvodov ako sú uvedené v bode 9 odôvodnenia tohto rozhodnutia. Potvrdenie rozsudku okresného súdu sa vzťahuje aj na výrok o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania boli žalovaní 1/ - 7/ a to v celom rozsahu, preto im súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania

následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).